Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens slutbetänkande Ny kärnkraft - moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar

Er beteckning: KN2026/01512

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västra Götalands Län tillstyrker och ställer sig positiv till utredningens förslag om att underlätta för ny kärnkraft. En planerad och robust beredskap mot en radiologisk olycka är avgörande för att skydda civilbefolkningen, egendom och miljö. För att säkerställa likvärdig skydd/säkerhet över hela landet är det dock nödvändigt att beakta de skilda förutsättningarna mellan län, både för nyetableringar och befintliga kärnkraftsområden. Utredningen belyser inte anpassningen av beredskap för radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap.

Författningsförslag

Länsstyrelsen Västra Götaland tillstyrker förändringarna eller förslag till förändring i följande lagar och förordningar nedan.

-Lagen om kärnteknisk verksamhet (1984:3).
-Lagen om skydd mot olyckor (2003:778).
–Lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor (2010:950)
-Förordningen om kärnteknisk verksamhet (1984:14).
–Förordningen om skydd mot olyckor (2003:789).
-Förordningen om vissa avgifter till SSM (2008:463).
–Förordningen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor (2021:1142).

Tillståndsprövning

Länsstyrelsen anser att innan provdrift av ny kärnkraftsanläggning ska planeringen och reglering av utformning och utsträckning av beredskaps – och planeringszoner vara beslutade. Kärntekniklagen

bör förtydligas med en ny bestämmelse som anger att tillståndshavaren inte får ta en kärnteknisk anläggning i provdrift innan berörda länsstyrelser har förberett beredskapen för statlig räddningstjänst i tillräcklig omfattning.

Beredskapssavgiften

Länsstyrelsen anser att förändringar kring jodtabletter och behov av särskild inomhusvarning kan komma att påverka de beräknade kostnaderna.

Länsstyrelsen påminner om att övriga kostnader som inkluderas i beredskapsavgiften behöver möta kostnadsökningarna i samhället, där kostnaden för att bygga upp en beredskap från berörda läns nuvarande nivå till en anpassad framtida beredskapsnivå.

Tid och resurser för uppbyggnad av beredskap

Uppbyggnad av kärnenergiberedskap är en omfattande process som kräver betydande tids- och resursinsatser, särskilt i områden utan tidigare kärnkraftserfarenhet. För nya lokaliseringar behövs ingående förberedelser, inklusive:

-Rekrytering och utbildning av personal,

-Etablering av kontaktvägar och rutiner,

-Planering och genomförande av övningar.

I dagens världsläge står många myndigheter och aktörer inför höga krav att bygga upp nya förmågor. Vid nyetableringar tillkommer ytterligare en beredskapsdimension som måste hanteras parallellt med andra prioriteringar. Det är därför centralt att alla berörda aktörer ges tillräcklig tid för att utveckla sin förmåga – beredskapsuppbyggnad är en löpande process.

Anpassning av beredskaps och planeringszoner

För att skydda civilbefolkningen, egendom och miljö i händelse av en radiologisk nödsituation anser länsstyrelsen att det behöver finnas en förutsebar och välfungerande planering av samhällets beredskap. Det är viktig att roller och ansvar är kartlagda och klarlagda innan

start av en ny anläggning sker. Samhällets aktörer som är involverade i beredskapsplaneringen ska ges möjlighet att vara förberedda och övade på förändringen med ny anläggning i närområdet.

Miljö och klimatmål

Länsstyrelsen bedömer att utredningens förslag inte innebär några ändringar i miljöbalkens bestämmelser. Miljöbalkens krav på lämpligt platsval (2 kap. 6 §) och rimliga skyddsåtgärder (2 kap. 7 §) kvarstår oförändrade.

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen anser att det finns behov av nationell samordning i framtida övningsverksamhet för nya kärnkraftslän.

Länsstyrelsen behöver ytterligare kompetensförsörjning i egen organisation och i beredskapsfunktionerna för statlig räddningstjänst. Länsstyrelsens föreslår därför att skapa en nationell personalbank med hög kompetens som kan användas vid radiologiska nödsituationer.

Länsstyrelsens kommunikation internt och extern kommer vara en framgångsfaktor vid förankring av information vid etablering av ny kärnkraft.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av länsöverdirektör Jörgen Peters med beredskapshandläggare Mikael Svantesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Avdelningschef Andreas Arvidsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.